

מסורת הש"ס

א) שנת סה. כנורית נה: מדרס מ. (ג'יל נב תמאן, א) (פירוש זלאת העין ערוך, ד) נעיס פ"ב מ"ד, ט) סוכה ו. (וּסַם חַמַּת נַר בַּר מַנֶּה עֵינָיו; ד. א.) [שמיי פרשה ט, 1] (ויקרא אַן, ח) דמנינא פ"א ה"ה, ט) נשנות הדפוס ובי"ב המר"ט רש מ"ד פ"ט דמקואות דיש למחוק ולפטר המדולדלת, 1) ז"ל צבת המח,

הגהות הב"ח

א) גמרא כעור וכמוס; ב) רש"י ד"ה מקואות ובי"ב צמרת הכנס או מה; ג) רש"י עמוד ר"ו ומלקטן מעל הארץ; ד) תוס' ד"ה ומניקה וכו' ר' יהודה אומר טעוה פסמן;

לעזו רש"י

פור"ט. נמל. פריטור"ש. נקב. פלומ"א [פלימ"א דה]. איולב (הקחות ח). קציד"א. ליחת העינים.

תוס' הרא"ש

במרחצאות כמו שגזר שלא יטבול על גבי הטפסל לפי שהיו רגילין ליבש על גבי טפסל במרחצאות ואי שרית להטביל במקוה או להטביל כלי על גבי טפסל אתי נמי להטביל במרחצאות וקאמר ליה רב תנין דלא משום גזירת מרחצאות הוא דראי דין ליבש במרחצאות על גבי כלי חרס דלא מייחדין למרס ולרשיבה אלא משום דבעינא ויראה שמוא יתגבל הכל או תשריבו ליה ופליג. וכן אסתובא נמי בעינא משום התחמך והטביל. וז"ב מהני טעמא א' הויא טעמא משום גזירת מרחצאות אפי' בריעבד לא עלתה לה טבילה אבל אי הוי טעמא משום בעינא דדוקא למתלה הוא דאסרי: בגמל. פרש"י משום הט"ט וכן ומפני ביומי תשרי אפי' מפני הט"ט עשה להם מחלוקת וחתה גרליה. מקואות במסכת מקואות משמע דבכ"ז לא הוי חציצה בשטן פ"א בסט מקואות הטביל בו את המטה א"ש: שרליה שוקעת בו"ט העבה שהורה מפני שהמים מקדימין ריש שמחליקין בין אדם שהוא כבד ומכבדי כעובי רגליה ומטה שיהא קלה. וה"ט דובב לא רי"ש שבמלא סכיחי אינשי ובושה ויראה ותמהר ונמי תטבול כהונן. ומפני לא פירש שהעובי מחלוקת כמין גזר על שפת הנזר לצניעות. והשתא הוי דומיא דהויא דלעיל משום דבעינא ולי"ג בדרבינו"ה מלא אלא בסמוך גבי נתנה תבשיל וימלא ומפני מקואות ביומי ניסן. פרש"י דנוטפין אינן מטריה בווחלין ולא משום חיים דובב לא בעיא מים חיים כדנתיב בתוספתא. עיור דמקואות משמע פסא. ממוניסין דקווי קיימי. ובפ"ח דובב לא בעיא מים חיים. וגם פי' דמקואות עשה משום מים שאובין וכן פי' בערוך בערך כ"ף. ונראה לפרש לפי שהתמים מקלחין בנהר והצניורות היו חוקקין ולבטח קביעין. ולי"ג כיון דמקלחין בנהר לא מיפסלי

צמל פור"ט מקום הספניות נקצעות שמעלות טיט וחולץ: **בריוני נפל**. הטיט מעליה. ברדיוני איני יודע לשונו ונראה שהוא לשון שיכשך שכששככה רגליה בזים זלאתה נפל: **מקואות זימי ניסן**. מקוה מים מכוונסין ואינן טובלות צנהר לפי שרצו המים

זימות הגשמים מגשמים שנפלו ומי"ש שמה ירצו נוטפין על הזוחלין. ומניא צמרת כהני"ט ^(ט) מה מעין מטטר זוחלין אף מקוה מטטר זוחלין כלומר שמתזדיין צמכוונסין דרך זחילתן קודם שנקוו וגמו צמקה מ"ל אך מעינן מעין מטטר זוחלין והמקוה מטטר צלצבורן ומהו אצבורן דקוו וקיימי דאין מטזילין צמכוניסין אלא משנקוו למקויהם וגמו מזחילתן ותנן צמסת מקואות (פ"ה מ"ה) הזוחלין כמעין כלומר זוחלין שצנהרות כמעין והנוטפין כמקוה ואינן הנוטפין מההרים הרי הן כמקוה ואין מטרהים צחילה. הילכך זימי ניסן שנתרצה הנהר על ידי גשמים חיים שמה רצו נוטפין שצו על חיים שצו וצטלו זוחלין ואין מטריהן את הטמא הטובל בזה דרך זחילה וכל הנהרות לעולם הן הולכים וזוחלים לפיכך עשד להו מקוה צלצבורן לטבול צמור. ז"ש מפרשים דבעינן מים חיים לזבה ולאו מילתא היא דתניא צמוספתא ^(ט) חומר צו צמזבה שהזו טעון מים חיים כו':

ומפני זימי ששרי. שטובלין צנהר שהזוחלין מרזיין אכל מפני חליצת הטיט נותן מחללות צנהר שעוברות עליהן: **רבי**. פויטור"ש: **רוסילא**. פלומ"א. ודרכן של מכות של הקזת דס להעלות גלד: **תלפא יומי**. גלדן דין ומחזור והוי כגוף הצדק ולא חיי"ל לפלוג. **קיד"א**: **פורחום**. ופתחת ועוצמת תדיר דין כך וזין כך אינו חוץ לפי שפריחתה מעצירתו ואינו עב על גב זעין ואין צו ממש. ל"א דומעות שהדמעה מלחלחת את הכחול ואינו חוץ: **פסחה עיניה ציוסר**. היא חליצה למטה: **לא טעובל אלא כדרך גזינא**. כלומר לא תדחק ורועמיה על צרה ולא רגליה ושוקיה זה צוה אלא כדרך הליכתה ושמושה תמיד ומה שנכסה וקמוט ואין מים באין צו לא איכפת לן ואינה צריכה לפשט צית קמטיה וסמריה אלא כדרכן תמיד: **דספן**. גזי ראיית נגעים שטייה שכן הוי הכמוז צית הסמריס דכמיז (ויקרא יג) לכל מראה עיני הכהן ונתן האיש מראה נגעו לכהן כעורך וכמוסק וימים: **עעורה**. צצית השחי וכמוסק וימים צצית הערוה דאס יש לו נגע צצית השחי אין צריך להגזיה ורועותיו יותר מדאי להראותו אלא כעורך שנגזיה ואינו מנאנס עצמו ומה שיוכל כהן לראות יראה ואס לא יוכל לראות טהור וצצית הערוה א"ל לכוף ולשוז יותר מדאי אלא כמוסק וימים אחר שנשרו מן האילן ומלקטן ^{א)} על הארץ: **והאשה נראית**. לכהן צנגעה: **לאורגס**. צצית השחי ואס צצית הערוה היא כוספת עצמה כמניקה את צנה: **נימא אחם**. מיהדקא שפיר וחוצלת

שלוש

עיניה ואי לטהרות היה לא היה צריך להזכיר בכל פעם אשה ועוד דתניא צפרק החולץ (בימות 77 מו: וס) כל דבר שחולץ צטצילה חוץ צגר וצעצד משוחזר וצנדה והיינו נדה לצעלה דאי לטהרות מאי שנא דנקט נדה ועוד דומיא דגר ועצד משוחזר דאיירי צטצילת איסור והיתר והכי קאמר כל החוץ צטצילת טומאה וטהרה חוץ צטצילת איסור והיתר וכן פרש"י צטצוצמו דכל חומרות דהך שמעמתא נוהגות עכשיו צטצילת נדה לצעלה אצל רבינו חס פירש שנראה כנייסת הספרים ואיתא נמי בפ"י ר"ח והלכות גדולות ובהלכות נדה שפירש רב סעדיה וכן צריך לחלק דלעיל אמרינן דצית הסמריס לא צעיא ציצאת מים ובפ"ט דמס' מקואות (מ"ב) גזי ואלו חווצין צאדם ומחשב צית הסמריס שצאשה אלמא צעיא ציצאת מים אלא ודאי היא לטהרות וצשמעתינן לצעלה ודך דהחולץ (בימות 77 מו:): דכל שחולץ צטצילה חוץ צגר כו' וצנדה קיימא אהי מצליות צפרק ט' דמקואות דחללי לעינן צעלה שכן דרך הצרימתא לעמוד על המשנה אצל הן חומרי דכלי חרס וסילתא וימל ומפלי ומפשלת וריצדא ולפלחן שמתמירות יותר מן המשנה דקמי"ט בפ"ט לפלחן שצתוך העין אינו חוץ ומשמע צין לח צין יבש אינו חוץ מדלל מפליג ובסילתא ופתחה עיניה ועצמה וצכל הנין חומרי לית הילכתא כוותייהו אלא צהך חומרא דריש לקיש דאיתא אפי' לצעלה ומיהו קשה לפירוש ר"ת דהך משנה דפ"ט דצית הסמריס שצאשה חוץ דמוקי לטהרות קמתי נמי דין לפלחן שבעין שחוך לעין חוץ צצתוך העין אינו חוץ דהא חוץ אלא צצתוך דאיירי לצעלה ומה שהקשה מצית הסמריס דשמעתינן למנתי" דמקואות לא קשה מדי דכסיפא צגי ואלו שאין חווצין קא חשבי צית הסמריס שצאיש והיינו כשמעתינן וצריך לימן טעם צהך צצא גופה מה חילוק יש צין צית הסמריס דאיש ודאשה ונראה שיש צית הסמריס שאאשה מקפדת ולא האיש וצוה קא מפליג צין איש וצין אשה ולפלחן שבעין איירי דוקא צלח צלח כדפירשתי: **ובבבניקה** **את בנה**. פרש"י לענין צית הערוה ואין נראה דצפ"כ תני לה גזי הדד כדפירשית לעיל והכי תניא לכל מראה עיני ומניקה את צנה מניקה את צנה תמת הדד כלאורגת ציד הימנית רצי ^(ה) אומר טעווה פשתן ציד השמאלית ובפ"ב דנגעים (מ"ד) תנן נמי כעורכת פי' כעורכת פת לענין צית הסמריס:

תינוקת פרק עשירי נדה

סו.

נתנה **הבשר** **לבנה**. צפירוש ר"ח כמוז עוד מימרא אחרת שאינה כמוצה צספרים שלנו ווו היא מפשלת את צנה וטובלת לא עלתה לה טבילה ויש לפרש מפשלת את צנה לאחוריה והיא ערומה ולא היו צגדיה עליה וטבילה לא עלתה לה טבילה דחיישינן שמה הוה עליה דינוקא טיט וכיואל צו ונדבק צלמנו וחולץ צטצילתה ולא ידעה לה אף על גב דחוינן לה השמא דליכא מידי עליה חיישינן דלמא צעלייתה מן הטבילה נפל צרדיוני וחולק ונפל דרך ירידה כפי' ר"ח וז"ל שיהיה מפשלת צנה אפי' לפני טבילתה צסמוך ולא דוקא צטצילתה:

לפרחן **שבעין** **דח אינו** **חוצינ יבש** **חוצין**. דדוקא צצתוך העין מפני שהדמעה שבעין מלחלחתו ואינו מניחמת להיות אצל אכל לפלחן חוך לעין אפי' לח ודכי משמע צמסת מקואות פ"ט (מ"ב) דגזי אלו חוצין קמתי לפלחן שחוך לעין וגזי שאין חוצין קמתי לפלחן שבעין ולא מפליג צין לח ליבש אלא צין חוך לעין לתוך העין והיינו צלח דיבש צעין נמי חוץ וזאה שמחת הצפורין צצשה חוץ והא דתנן דמס צמס' מקואות גזי ואלו שאין חוצין צטצילה לכלוי זואה שעל הצשר וזאה שמחת הצפורין ^(ט) (וצפורין המדולדלת) מיירי צלח דומיא דלכלוי זואה שעל הצשר דאי ציצש אמאי לא חייצי ועוד דלעיל גזי ואלו חוצין קמתי גלדי זואה שעל צשרה וצכך שמחת הצפורין: **פתחה עיניה** **ביותר** **או עצמה** **עיניה** **ביותר**. לכך יש ללמוד לכל אשה הטובלת שלא תטבול ופתחה עיניה ולא טעמיס עיניה ציותה לפירש"י דלא גרסינן צסמוך דהתי שמעתא לטהרות ולכל הפירושים צריך ללמדה לפתוח פיה שיהא רחוי לציצת מים כדאמרינן לעיל דכל צית הסמריס צעיןן שיהא רחוי לציצת מים ומיייתי נמי משפתחו של רצי שטבילה ומנאל עצס צין שיניה והצריכה רצי טבילה אחרת ותנן נמי צהדיא צמס' מקואות צפ"ח (מ"ה) נדה שמתנה מעות צפיה ירדה וטבילה טהרה מטומאתה אצל טומאה אגב וקשה נתנה שער צפיה קפצה ידיה קמזה שפתומיה כאילו לא טבילה וגם צריך ללמדה להרחיק ירכומיה קאת כדאמרינן צסמוך כלאורגת וכמניקה את צנה לעינן הגצתה הדד קאת מעל החמה: **פתחה עיניה** **כו'**. אחר זו כמוז צפירוש רבינו שחנאל ובמקלת הסמריס ולית הלכתא ככל הני שמעמתא דכי איתמר הני לטהרות אצל לצעלה טהורה כי הא דלמר ריש לקיש אשה לא מטבול אלא דרך גדילתה וצתשורה אחת כחז רש"י דלי"ג חדא דקאמר אצל לצעלה טהורה כי הא דלמר ר"ל מה עינן ר"ל להך דלעיל ועוד דכל הני שמעמתא דרב ודרב גידל ורמי צר חמא וכולן היו צצבל ולצורך מקומן היו צריכיין וחוה דדוקא ולצני א"י היו מדצריין ועוד דאצוה דשמואל אצל לדד לצנתיה מקואות צצבל ועוד דלוכה צלשון נקצה נקטיניהו אשה לא תעמוד על כלי חרס אצל לא מטבול צמל נתנה מצשיל לצנה פתחה

דומיא דלכלוי זואה שעל הצשר דאי ציצש אמאי לא חייצי ועוד דלעיל גזי ואלו חוצין קמתי גלדי זואה שעל צשרה וצכך שמחת הצפורין: **פתחה עיניה** **ביותר** **או עצמה** **עיניה** **ביותר**. לכך יש ללמוד לכל אשה הטובלת שלא תטבול ופתחה עיניה ולא טעמיס עיניה ציותה לפירש"י דלא גרסינן צסמוך דהתי שמעתא לטהרות ולכל הפירושים צריך ללמדה לפתוח פיה שיהא רחוי לציצת מים כדאמרינן לעיל דכל צית הסמריס צעיןן שיהא רחוי לציצת מים ומיייתי נמי משפתחו של רצי שטבילה ומנאל עצס צין שיניה והצריכה רצי טבילה אחרת ותנן נמי צהדיא צמס' מקואות צפ"ח (מ"ה) נדה שמתנה מעות צפיה ירדה וטבילה טהרה מטומאתה אצל טומאה אגב וקשה נתנה שער צפיה קפצה ידיה קמזה שפתומיה כאילו לא טבילה וגם צריך ללמדה להרחיק ירכומיה קאת כדאמרינן צסמוך כלאורגת וכמניקה את צנה לעינן הגצתה הדד קאת מעל החמה: **פתחה עיניה** **כו'**. אחר זו כמוז צפירוש רבינו שחנאל ובמקלת הסמריס ולית הלכתא ככל הני שמעמתא דכי איתמר הני לטהרות אצל לצעלה טהורה כי הא דלמר ריש לקיש אשה לא מטבול אלא דרך גדילתה וצתשורה אחת כחז רש"י דלי"ג חדא דקאמר אצל לצעלה טהורה כי הא דלמר ר"ל מה עינן ר"ל להך דלעיל ועוד דכל הני שמעמתא דרב ודרב גידל ורמי צר חמא וכולן היו צצבל ולצורך מקומן היו צריכיין וחוה דדוקא ולצני א"י היו מדצריין ועוד דאצוה דשמואל אצל לדד לצנתיה מקואות צצבל ועוד דלוכה צלשון נקצה נקטיניהו אשה לא תעמוד על כלי חרס אצל לא מטבול צמל נתנה מצשיל לצנה פתחה עיניה ואי לטהרות היה לא היה צריך להזכיר בכל פעם אשה ועוד דתניא צפרק החולץ (בימות 77 מו: וס) כל דבר שחולץ צטצילה חוץ צגר וצעצד משוחזר וצנדה והיינו נדה לצעלה דאי לטהרות מאי שנא דנקט נדה ועוד דומיא דגר ועצד משוחזר דאיירי צטצילת איסור והיתר והכי קאמר כל החוץ צטצילת טומאה וטהרה חוץ צטצילת איסור והיתר וכן פרש"י צטצוצמו דכל חומרות דהך שמעמתא נוהגות עכשיו צטצילת נדה לצעלה אצל רבינו חס פירש שנראה כנייסת הספרים ואיתא נמי בפ"י ר"ח והלכות גדולות ובהלכות נדה שפירש רב סעדיה וכן צריך לחלק דלעיל אמרינן דצית הסמריס לא צעיא ציצאת מים ובפ"ט דמס' מקואות (מ"ב) גזי ואלו חווצין צאדם ומחשב צית הסמריס שצאשה אלמא צעיא ציצאת מים אלא ודאי היא לטהרות וצשמעתינן לצעלה ודך דהחולץ (בימות 77 מו:): דכל שחולץ צטצילה חוץ צגר כו' וצנדה קיימא אהי מצליות צפרק ט' דמקואות דחללי לעינן צעלה שכן דרך הצרימתא לעמוד על המשנה אצל הן חומרי דכלי חרס וסילתא וימל ומפלי ומפשלת וריצדא ולפלחן שמתמירות יותר מן המשנה דקמי"ט בפ"ט לפלחן שצתוך העין אינו חוץ ומשמע צין לח צין יבש אינו חוץ מדלל מפליג ובסילתא ופתחה עיניה ועצמה וצכל הנין חומרי לית הילכתא כוותייהו אלא צהך חומרא דריש לקיש דאיתא אפי' לצעלה ומיהו קשה לפירוש ר"ת דהך משנה דפ"ט דצית הסמריס שצאשה חוץ דמוקי לטהרות קמתי נמי דין לפלחן שבעין שחוך לעין חוץ צצתוך העין אינו חוץ דהא חוץ אלא צצתוך דאיירי לצעלה ומה שהקשה מצית הסמריס דשמעתינן למנתי" דמקואות לא קשה מדי דכסיפא צגי ואלו שאין חווצין קא חשבי צית הסמריס שצאיש והיינו כשמעתינן וצריך לימן טעם צהך צצא גופה מה חילוק יש צין צית הסמריס דאיש ודאשה ונראה שיש צית הסמריס שאאשה מקפדת ולא האיש וצוה קא מפליג צין איש וצין אשה ולפלחן שבעין איירי דוקא צלח צלח כדפירשתי: **ובבבניקה** **את בנה**. פרש"י לענין צית הערוה ואין נראה דצפ"כ תני לה גזי הדד כדפירשית לעיל והכי תניא לכל מראה עיני ומניקה את צנה מניקה את צנה תמת הדד כלאורגת ציד הימנית רצי ^(ה) אומר טעווה פשתן ציד השמאלית ובפ"ב דנגעים (מ"ד) תנן נמי כעורכת פי' כעורכת פת לענין צית הסמריס:

משוס

ליבש. אלא התם מיירי לבעלה והכא לטהרות. ורוחק גדול דבית הסתרים ולפלחן שבעין בחדא בבא מיתגיבא. ובית הסתרים מוקי לטהרות ולפלחן שבעין מוקי לה לבעלה. וני"ל דלא קשה הני מתני' אחרדי דרואי בית הסתרים ובית הקמטים אין צריך שיבא בהן מים. ומיהו אם יש בהן דבר חוצץ לא עלתה לה טבילה דראי לביאת מים בעי' כדאמרינן בשפתחו של ר' ושנמצא לה עצם בין שיניה והצריכה טבילה אחת. ולפלחן שבעין דאיירי בהו מר עוקבא היינו לפלחן שבעין דתנן במתני' כופ"ל. והויא דפי' החולץ כל דבר שחוצץ בטבילה אומר ר"ת דקאי אהנין דחשיבי במס' מקואות דחוצצין דהנן שוו בנר ועבר ונדה אבל הנזר והנאי דוקא לטהרות וכל זה דרוח. וגרש"י עיקר: **אשת** **לא** **תטבול** **אלא** **דרך** **גדילתה**. כמו שרגילה להיות תדיר שלא תפתח עיניה ביותה ולא יצטעום עיניה ביותר וגם לא תקפחין פיה דחתנן במקואות נתנה שערה בפיה קיצצה שפתותיה קפצה ידה לא עלתה לה טבילה והתריב ורועותיה ותפשט ירכותיה כדרך הילכה כדמפרש באורגת ומניקה את בנה. וצריכה לחוצץ בכשיה שלא יאה בייניהם דבר חוצץ דרואי לביאת מים בעינן וגם גדילת ליטול הצפרנים שלא יאה תחתיהם דבר חוצץ: **האיש** **נראה** **כעורך** **וכמוסק** **ויתים**. פרש"י עורך לעיין בית

עין משפט ונר מצוה

לו א מיי פ"א מהל' מקואות הל' יא וע"ש ופי"ט הל' יג וע"ש סגנ עשין נמת טוש"ע י"ד ס"י רח ספי"ג:
לה ב מיי"ט שם פ"ב הל' יט סגנ שם טוש"ע י"ד ס"י קאנן ספי"ו ובהנה"ל ווספי"ג [ג] ונכרז אלפס צנעות פ"ב 77 נצנ:]

לבג ג מיי"ט שם הל' כ וע"י הצגות ובצ"ת סגנ שם טוש"ע שם ס"י קאנן ספי"ט [ג] ונכרז אלפס צנעות פ"ב דף נצנ:]

מא ה מיי"ט שם הל' כה טוש"ע שם ספי"ח [ג] ונכרז אלפס צנעות פ"ב דף נצנ:]

מב ו מיי"ט שם הל' כ טוש"ע שם ספי"ח לט ונכרז

אלפס צנעות פ"ב דף נצנ:]

מג ז מיי"ט שם פ"א הל' י סגנ שם טוש"ע שם ספי"ח לה ונכרז אלפס צנעות פ"ב דף נצנ:]

מד ח מיי"ט פ"ט מהל' טומאל צנעת הל' יב:

מה ט מיי"ט פ"ב מהל' מקואות לט וע"ש סגנ עשין רמת טוש"ע י"ד ס"י קאנן ספי"ח [ג] ונכרז אלפס צנעות נצנ:].

תוס' הרא"ש (המשך)

המכה נעשה דך תדיר. לכך אשה שהיא בעלת חטטין יש לה לחוף עד שיתרכבו: לפלחן שבעין לח אינו חוצין יבש חוצין. היינו כי דתנן במס' מקואות לפלחן שחוך לעין חוצין לפלחן שבעין אינו חוצין כי אחרו שחוך העין הוא לח ושאין לעין הוא יבש. ואתי מר עוקבא דפרושי שיעור יבשותו היינו משמתחיל לדיק. ו"ס דגריס' בהו ולית הלכתא ככל הני שמעמתא כי איתמר הני לטהרות אבל לצעלה לא כי הא דאמר ר"ל. וכתב רש"י דלי"ג ליה דמה שייך דך דריש לקיש לחוך דלעיל. ותו דכל הני אמוראי דלעיל בבבל היו ואלא היו עסקיין בטהרות שילא היו אובליין תרומה בחוצה לארץ. וכ"ת דלכני ארץ ישראל קאמרינן קשה מאבחה דשמואל דעביד מפצי לבנתיה בבבל ולא הוי עסקיין בטהרות ותו אי לטהרות איירי שמענתא דלעיל אמאי נקט בבולין לשון נקבה אשה לגבי כלי חרס וגמל וחבשיל לבנה. והפשילה בנה ועיניה פורחות פתחה עיניה עצמה עיניה. ותו אמריה בחחולין כל דבר שחוצץ בטבילה חוצץ בנר דעביד משוחזר ונדה משמע שטבילה לטהרות נדה לבעלה שרין.

ר"ת פי' זני"ל ואיתיה נמי בפ"ח ובה"ז ובהלכות נדה שפי' רבינו סעדיה ומכילי חרס ואילך איירי לטהרות דוקא. וגם אומר ר"ת עי"כ גבי דין טבילה אייתא חילוק בין טהרות לבעלה דבפ"ח דמקואות תנן לעיל ולעיל מייחי לה בית הסתרים ובית הקמטים אין צריך שיבא בהן מים ובפ"ט דמקואות תנן בית הסתרים שבאשה חוצצין. אלא היא דפי"ח איירי לבעלה והויא דפי"ח איירי לטהרות. והשתא ניחא דלא מטייה ליה סייעטא לעיל במתני' דפי"ט ולא פרוך במתני' דפי"ט למתני' דפי"ח והכא נמי קאמר לפלחן שבעין לח חוצץ יבש אינו חוצץ ואילו במס' מקואות ע"כ תנן לפלחן שבעין אינו חוצץ ולא מפליג בין לח

בריומי מים שאובין ומעיין שמיימי מוטעין יכול להרבות עליו מים שאובין עד שיהא בו כדי שיעור טבילה אלא צ"ל שלא היו מקלחין בנהר: נתנה תבשיל לבנה וטבלה. הפשילה בנה לאחוריה וטבלה לא עלתה לה טבילה כו': **איפור** בריוני נפל. ר"ת גרס בדריוני בשני דלותין והוא לשון נזיחה דחיישינן כשהיתה מרדה לעולת מבית הטבילה נפלה מעליה מן התבשיל שנרבק בה ונתייבש על גופה וכן שהפשילה בנה לאחוריה לאחר שהפשטה בגדיה והיא ערומה חיישינן שמא נרבק בה טיט שהיה על התינוק ונתייבש בה וחיין. וחומרא יתידיא היא דאפי' בטיט וצואה תנן במסכת מקואות גלדי צואה שעל בשרו ובצב שתחת הצפורין חוששין לכלוכי צואה שעל בשרו וצואה שתחת הצפורין אינן חוצצין. ויותר היה נראה לפרש הפשילה בנה לאחוריה שהיה עליה בשעת טבילה כהויא דתנן בפ"ח דמקואות האוחז באדם ובכלים ומטבילן טמאין אלו היתה ידיו במים טהורין: הני ריבדי דכוסילתא עד תלאת מים לא חייצי מאכן ואילך חייצי. היינו כי הא דתנן בפ"ט דמקואות גלדי שחוך למכה חוצץ גלדי שבמכה אינו חוצץ כי אותו שחוך למכה נקדש ונעשה עב אבל שעל חוך

עין משפט ונר מצוה

בו א מיי פ"ב מהל' מקואות הל' טו סמנ עשין רמנ טוש"ע י"ד סי' קנא ספקי ה' נרד אלפס טענות לנגל]:

בו ב ג ד מיי שם פ"א הלכה יב סמנ שם טוש"ע י"ד שם ספקי א':
בוה ה מיי פ"ד מהל' אסורי ביאה הל' ז סמנ עשין רמנ טוש"ע י"ד סי' קנז ספקי ג':

בבו ו ז ח ט מיי שם הל' טוש"ע שם ספקי ד' [ונרד אלפס שם לנג].

י [נמיי פ"יא שם הל"ז ופ"ה מהל' מנמיא משכב ומנשג הי"ט]:

נ ב מיי פ"ב מהלכות מקואות הל' טו סמנ שם טוש"ע י"ד סי' קנא ספקי ו':

תוס' הרא"ש

השחי' וכמוסק זיתים לבית העזרה. ובת"כ מיתניא איפכא לכל מראה עיני הכותן פרט לבית הסתרים מכאן אמרו האישי עבודר לבית הסתרים פי' בית העזרה זיתים לבית הישוע והאשה כאורגת לבית הסתרים וכמניקה תחת הדר:
ורבו ומקפיד עליו חוצץ. פרש"י דהיינו בשעור אבל בנזק אפילו מיעוט ואינו מקפיד חוצץ. וקשה לפירושו מהא דאמר בהערל מערות טעניייהו בנה אין צריך טבילה. ופרקי אי מדר יצחק אימרי דהיי"ץ יצחק רובו כולו מי אמר ולא קאמר אימר דאמר ר' יצחק שעור שדרו מי אמר. אלא

ר' יצחק אבל הגוף קאי. ועוד גבי כניס' אפילו מיעוט בחציצתן במס' מקואות ומייתי לה בפרק אלו קשרים על המרדעת חוצץ רשב"ג אומר עי' באיסר ההיתויס ובוהיחם בשיעור דם טהא אומרין רבב על בגדי חוצץ ואם מוכר ר' יצחק אינו חוצץ אלא בגוף הכלי תלוי בשיעורא ובקפידא והה"נ בדרם. ועי' ראמתי איצטרך את בשויו את הטפל לשדור ומאי ניהו שערו תיפוק לי מהלכה כיון דלא נשניתא אלא בשער. אלא ודאי ר' יצחק בחציצת הגוף איירי הלכך איצטרך את בשויו לרבות שער:
לייבבל ביממא דז'. צ"ל משום סוך בתה שהיא סוברת שאמה טובלת כיום ז' ותעשה גם היא כן ותבא לידי ספק. ואין לומר דלא שייך סוך בתה אלא לדירהו שהיו נוהגין כדיו' נדה דאורייתא ואיכא לימיחש שמא תטבול בתה בשביעי' לנדחת ביום ומבילתה זו כמאן דליחא אבל משום סוך בתה שתטבול בשביעי' הארינא מורבבן בעלימא הוא ולא חיישינן. אלא ליתא דהא רבא במחוזא תיקן משום אבולאי למייבבל ביממא דתמניא הא לאו משום אבולאה הוה אסור משום סוך בתה. ובימינו כבר היה תקנת ר' זורא כדאי"ל רב פפא לרבא אסור הארינא כולוהו נשי ספק זבות יניחו כו'. ורשב"ם היה מחמיר שלא חטבול ער

סו:

משום סוך בתה. ליכא לפרושי דדוקא צנדה אסור משום סוך צתה שמהא סצורה שהוא שביעי ומטבול בשביעי ותשמע ואיכא כרת אבל זבה אפילו אם צתה סצורה שהוא שביעי ליכא איסורא דאורייתא אלא חששא צעלמא ציום שביעי כדרי"ש הא ליכא למימר דהא אתקין יי רבא למטבול ציממא דתמינאה צמחוחא משום אבולאי משמע הא לאו אבולאי אסור אע"ג דמומרא דרבי זירא היתה נוהגת צימיו וטובלת צשמיני כדאי"ל רב פפא לצדיי ולרבא מכדי האידנא כולוהו ספק צזות שוינהו רצנן יי ואציי ורבא צדור אחד היו הילכך אפי' צומן הוא אסור לטבול צין צח' צין צבו' ציום ומיאו אומר ר"ת שאין קפידא רק כשתצוצ לציתה שיהיה לילה וא"ל שמהא צציתה צציתה דשזי לא יצוא לידי ספק ליכא למיחש אם מטבול היא ציום סמוך לחשיכה מטבול צתה צעוד היום גדול דמרגשת צתה צכך שטטבול סמוך לחשיכה כאלמה אבל צמקום שיש לירא מפריצי העיר או מגנבים שרי כדאיחא צשמעתין ורצינו משולס התייר לאשה צעיר שהיה לחוש לגנבים לחוף צע"ש צז' שלה ולטבול ציום שצת שהוא שמיני מצעוד יוס משום גנבים ור"ת אוקר דמרי קולי לא אשכחן דשרי הש"ס הרחקת חפיפה מטצילה וסרך צתה:
אבר אמרו חכמים אסור לעשות כן שלא תבוא צידי ספק. צ"ל אסור לעשות כן לטבול דאי אשמיש מהו שלא תצוא לידי ספק הא כבר צאה צשעת תשמיש שמה תראה וזהו ליה למימר שלא תא' לידי ודאי ועוד היכי שרו יי רצנן לשמש הא ודאי אמרי' לקמן צנתתי (דף עג.) הרי זה תרצות רעה גבי שומרת יוס כנגד יוס שטצלה צשני לראייתה וקאמר מגעה וצעילתה תלויה וכן משמע צשמעתין מדפריך ונטצלינהו ציממא דז' ומשני משום דרי"ש אלמא אטצילה קאמר ר"ש דאסור ומיאו זה יש לדחות דלעולם קאי אשמיש אבל טצילה שריא לרי"ש אלא אח"כ החמירו לאסור צה טצילה גורה שמה תשמע אבל קשה דלעיל פ' המפלת (דף קט:) צשמעתין דטועה פריך צכ"א תשמע ומשני ר"ש היא דלמר אבל אסור לעשות כן אם כן אשמיש קאי דהא דלמי ציממא מטצלינן לה משום טצילה צזמנה מלוה וי"ל דה"פ ר"ש היא דלמר גבי ודאי זבה דאסור לעשות כן לטבול ציום שמה תצא לידי ספק לשמש שצעילתה תהא תלויה הילכך צהך טועה אע"ג דאיכא צה כמה ספקות דשמה לא היתה זבה כלל ואם היתה זבה אימר הרחיקה לידתה ושמהא לא תראה אסורה לשמש לרי' שמעון אבל טצילה תהא מותרת אפילו לרי"ש דשרי לה לטבול משום טצילה צזמנה מלוה:

קך

תינוקת פרק עשירי נדה

לא מיהדקי:
דבר סורה. הלכה למשה מסיני דלמר מר (סוכה דף ה:) שיערוין תלוינן ומחוינן הלכה למשה מסיני:
רוצו. רוצו שערו קשור אחת אחת:
צומנה. צשביעי. וצנדה דאורייתא קמיירי שלא ספרה ז' נקיים:
צלינה. דכתבי צה (ויקרא טו) תהיה צנדתה תהא צנדתה כל ז':
שלא צומנה.

שלש אינן חוצצות שתיים אינו יודע ור' יוחנן אמר ״אנו אין לנו אלא אחת״^(א) אמר ר' יצחק דבר תורה רובו המקפיד עליו חוצץ רובו ואינו מקפיד עליו אינו חוצץ יוגזרו על רובן שאינו מקפיד משום רובו המקפיד יוגזרו על מיעוטו המקפיד משום רובו המקפיד ולגזור נמו על מיעוטו שאינו מקפיד משום מיעוטו המקפיד ^(ב) היא גופה גזרה ואנן ניקום ונגזור גזרה לגזרה אמר רב נדה בומנה אינה טובלת אלא בלילה ושלא בומנה טובלת בין ביום בין בלילה רבי יוחנן אמר ה"בין בומנה בין שלא בומנה אינה טובלת אלא בלילה משום סרך בתה ואף רב הדר ביה דאמר רבי חייא בר אשי אמר רב נדה בין בומנה בין שלא בומנה אינה טובלת אלא בלילה משום סרך בתה ואתקין רב אידי בנרש למטבבל ביומא דתמוניא משום אריותא רב אחא בר יעקב בפפוניא ימשום גבבי רב יהודה בפומבדיתא ה"משום צנה ^(ג) רבא במחוזא משום ^(ד) אבולאי אמר ליה רב פפא ^(ה) לרבא ולאבוי מכדי האידנא כולוהו ספק זבות שוינהו רבנן ליטבלינהו ביממא דשביעאה משום דרבי שמעון ^(ו) דרתיא יאחר תטהר אחר אחר לכולן שלא תהא טובמאה מפסקת ביניהן ^(ז) ר' שמעון אומר אחר תטהר אחר מעשה תטהר ^(ח) אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן ישמא תבא לידי ספק אמר רב הונא אשה חופפת באחד בשבת וטובלת בשלישי בשבת שכן אשה חופפת בערב וטובלת בשבת ובטובלת במוצאי שבת באחד בשבת וטובלת ברביעי בשבת שכן אשה חופפת בערב שבת וטובלת במוצאי יו"ט שחל להיות אחר השבת אשה חופפת באחד בשבת וטובלת בחמישי בשבת שכן אשה חופפת בערב שבת וטובלת במוצאי שני ימים טובים של ראש השנה שחל להיות אחר השבת ורב חסדא אמר כולוהו אמרינן שכן לא אמרינן היכא דאפשר היכא דלא אפשר לא אפשר ורב יימר אמר אפילו שכן גמי אמרינן לבר מאשה חופפת באחד בשבת וטובלת בחמישי בשבת דלמוצאי שני ימים טובים של ראש השנה שלאחר השבת ליתא דאפשר דחופפת בלילה וטובלת בלילה דרש מרימר יהלכתא כרב חסדא וכדמתרין רב יימר איבעיא להו אשה מהו שתחוף בלילה ותטבול בלילה מר זוטרא אוסר ורב חיננא מסורא שרי א"ל

רב אדא ^(ט) [לרב חיננא מסורא] לאו הכי הוה עובדא ברבייתהו דאבא מרי ריש גלותא דאיקוט אול ר"ג בר יצחק לפיוסה ואמרה ליה מאי איתיה השתא

תסגי

מסורת הש"ס

(א) עירובין ד' סוכה ו' צננות פתח.
(ב) עירובין ד' צשבת אי:
ביאה ג. ורש"י, א צ"ל רבה.
רש"א בשם ס"י, ז' צ"ל לאציי ורבא כן נטון להיות וכן העמיקן מד"ה משום וצרי"ך פ"ב דשבועות אי אמר ליה ר"ש לרבא מכדי ותי' ולפי הכי שלפניו דלמר לתרווייהו צ"ל אמר להו ר"ש ותי',
(א) לעיל לג':
[גל. לקמן פתח].
(א) לעיל כתי:
[גל. ו] [פסח].
(א) צ"ל רבה,
(ט) צ"ל ורבה,
ואציי רש"א.

תורה אור השלם

1. ואם סתרה מנוכה וסתרה לה שקבעת ימים ואחר סתרה:

ויקרא טו כח

הגהות הב"ח

(א) גמ' אי"ל רב דלא מסורא לגזר זוטרא לאו הכי הוה עובדא צנצנתא:
(ב) רש"י ד"ה שכן לא יחי מתממול בדקאמרת משום:
(ג) תוס' ד"ה אלל ותי' היכי שרי רצנן.
ר"צ פי' רצנן דפליגי אפי' שמעון ופי"ל פסק מתממל דף כט ע"ב צתוס' דרי"ש:

תוס' הרא"ש (המשך)

שחשדן. מיהו ר"ת אומר שאין להחמיר כל כך רק שחטבול סמוך לחשיכה ותשוב לביתה משחשיכה או ליכא למיחש לסוך בתה:
אמור לעשות כן שמא תבא לידי ספק. פי' אסורה לטבול שמה תשמע ותהיה בספק אבל אין לפרש דקאי אשמיש אבל הטבילה שריא לרי' שמעון דלא דאמראי בתראי אסור גם טבילה גזירה שמא תשמע שאסור לרי' שמעון והכי משמע בפרק המפלות גבי טועה דפריך ביום כ"א תשמע ומשני משום דרי' שמעון משמע דאשמיש קאי דהא תתם טובלת כיום כ"א משום טצילה בומנה מצוה. וכן נמעי נקצת בת"כ דתנין ר' שמעון אומר אחר מעשה תטהר כיון שטבילה טהורה ליה תעסק בטהורות. אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן משמע דאלהתפסק טהורות קאי. ואי אפשר לומר כן דעי"כ גם הטבילה אוסר ר' שמעון דלא מיסתבר דפליגי רבנן עליה להחיר תשמיש כיון שאם תראה נמצא בויעל זבה למפרעי' ועוד דתנן במתני' טבלה ביום שלאחריו ושמשה הרי זו תרבות רעה ומגנצן ובעילתן תלוינן. ומסתמא תרבות רעה דקאמר אסור. ובמגרא נמי א"ר יהודה וכי לית אתם קורין תרבות רעה וחלא לא נתכוון זה אלא לבעול שומרת יוס כנגד יוס משמע דלכ"ע אסור ולא מיסתבר לחלק בין יוס שביעי לפי שכבר נסתלקו דמיה. ועוד דאחר מעשה תטהר דקאמר היינו הטבילה ועל המעשה שהוכיז אמר דאסור לעשות כן. ועוד אי אשמיש קאי מאי קאמר שמא תבא לידי

^[1] ספק כיון דשמשה כבר באה לידי ספק שמא תראה וה"ל למימר שמא תבא לידי ודאי. ובטועה דהמפלת פריך יוס כ"א תשמע דכיון דאיכא ספיקות טובא תהא מותרת אף לשמש. ומשני

מסורת הש"ס

(א) [פי ירוקת], (ב) [פי קידית כך חי בערך ערך עשקי] ופי לעיל טו: בתוס' ד"ה אל סמוך], (ג) [שנת כב: וש"ק], (ד) [ז"ל רבין], (ה) [ז"ל רש"ע], (ו) [פ"א שנת, (ז) כמ"א: עממה לפירש ממומלת נדה, (ח) ז"ל דמי שצ"ט,



הגהות הב"ח

(א) נמי מקני ואייתי למחר: (ב) רש"י ד"ה הא דלא אפשר לחוף ביום כגון מוצאי שבת ויום טוב: (ג) תוס' ד"ה כך ודי"ה והלכתא ודי"ה הא דאפשר דר"ה:



לעזי רש"י

פלדשטור"ל כ"סא מתקפל.



תוס' הרא"ש

משום דרי שמעון דאמר אף לטבול בשביעי של זבה ודאי הלך הכא בטויה לישש מיהא אסור אבל הטבילה מיהא מותרת אף לרי שמעון לפי שיש בה ספיקות הרבה וגם טבילה בזמנה מצוה. ועוד כיון שעושה טבילות הרבה עד ל"ח ואינה משפשת אין לחוש שגא תחשב לאחר טבילה זו:

אשה לא תחוף בע"ש ותטבל למוצאי שבת ותמה על עצמן אסור היאך אשה חופפת ביום וטובלת בלילה. פירשי' בקושי החירו להרחיק חפיפתה מטבילתה אלא משום דהכי עריך לחוף ביום דאי חייבה בלילה מחוץ שטוהמא לביתה לא ברקה שפיר. וגם פי אה דאפשר לחוף ביום כגון בימי חול חופפת היכא דלא אפשר לחוף אלא בלילה כגון שחל טבילתה במוצאי שבת שאם תחוף בערב שבת לא תטבילתה הליך חופפת בליל טבילתה במוצאי שבת. ולפיכך פי' אף אם חל י"ט במוצאי שבת נראה שלא להתיר לחוף אז חופפת ביום ואפילו אם היה י"ט תמישי וששי חל ליל טבילתה בשבת חופפת ביום רביעי ולא תתבטל כטוהמא. וטוניה דתלמודא לא משמע כפי' דקא מיבעיא ליה נדה מזה שתחוף בלילה ותטבל בלילה אלאמא משמע דיתיר טוב הוא לחוף ביום דחיישני דלא תחוף בטוב בלילה מחוץ שטוהמא לביתה (ותטבל בלילה אלאמא משמע). ומיהו גם

לפירוש השאלמות מנהג יפה הוא לנשים שלנו שמתחילות לחוף מבעוד יום ונזקקות בחפיפה עד שתחשך ואז טובלות. ועוד מחמירות על עצמן אע"פ שחפפו נושאות עמהן מסרק וסרוקות עצמן בבית הטבילה. ור"ת פי' דאפשר להאפשר לא להורות ככל על דין חפיפה אם הוא ביום או בלילה אלא קאי אהא דקאמר אשה לא תחוף בע"ש ותמה על עצמן כו'. היאך תוכל לומר חופפת ביום בע"ש ותטבל בלילה למוצאי שבת והא בעינן סמך לחפיפה טבילה דלמא לא תחוף אלא בליל מוצאי שבת. ודוגמתו איכא בפי' כל שעה ר' יוסי הגלילי אומר

תינוקת פרק עשירי נדה

סגיא ואייתי למחר. די (ק"ה) אס הטבול למחר: **וידע**. רב נחמן: **מאי קאמרה ליה**. שלא חפפה: **עבדי חסרת**. להניח מיס ולחמס: **דודי**. קדרות להסס זהס חמין: **עשטיקי**. פלדיטטור"ל לשב עליהן: **ותמה על עלמך היאך אשה נו'**. שהרי זקושי המירו להרמיק

תסגי ו^(א) אייתי למוחר וידע מאי קאמרה ליה אמר ו^(ב) דודי חסרת ^(ג)משמקי חסרת עבדי חסרת דרש רבא אשה חופפת בערב שבת וטובלת במוצאי שבת אמר ליה רב פפא לרבא והא שלא רבין באגרתיה אשה לא תחוף בערב שבת ותטבל במוצאי שבת ותמה על עצמך היאך חופפת ביום וטובלת בלילה הא בעינן תכף לחפיפה טבילה וליכא הדר אוקי רבא אמורא עליה ודרש ^(ד)דברים שאמרת^(ה) לפניכם טעות הן בידי ברם כך אמרו משמיה דרבי יוחנן אשה לא תחוף בערב שבת ותטבל במוצאי שבת ותמה על עצמך היאך חופפת ביום וטובלת בלילה הא בעינן סמוך לחפיפה טבילה וליכא ^(ו)והלכתא אשה חופפת ביום וטובלת בלילה והלכתא אשה לא תחוף אלא בלילה (אלא) קשיא הלכתא אהלכתא לא קשיא יהא דאפשר הא דלא אפשר: **מתני'** נדה שבדקה עצמה יום שביעי שחרית ומצאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר ימים ברקה ומצאה טמאה הרי היא בחוקת טהורה ברקה עצמה ביום שביעי שחרית ומצאה טמאה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר זמן ברקה ומצאה טהורה הרי זו בחוקת טמאה ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה ואם יש לה וסת דיה שעתה ^(ז)ור' יהודה אומר כל שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה הרי זו בחוקת טמאה וחכמים אומרים יאפילו בשנים לנדתה ברקה ומצאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר זמן ברקה ומצאה טמאה הרי זו בחוקת טהורה: **גמ'** איתמר רב אמר זבה ודאי ולוי אמר זבה ספק אהייא אילימא ארישא הרי זו בחוקת טהורה קתני אלא איסיפא בשלמא ספק זבה אמרינן אלא זבה ודאי גמי הרי ברקה ומצאה טהורה אלא כי איתמר דרב ולוי שמעתא באפי נפשה איתמר נדה שבדקה עצמה ביום השביעי שחרית ומצאה טמאה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר ימים ברקה ומצאה טמאה ודאי ולוי אמר זבה ודאי ועכשיו נמצאת טמאה טמאה ודאי ולוי אמר ספק זבה אימר פסקה ביני וביני וכן

אמר זבה ודאי ולוי אמר זבה ספק אהייא אילימא ארישא הרי זו בחוקת טהורה קתני אלא איסיפא בשלמא ספק זבה אמרינן אלא זבה ודאי גמי הרי ברקה ומצאה טהורה אלא כי איתמר דרב ולוי שמעתא באפי נפשה איתמר נדה שבדקה עצמה ביום השביעי שחרית ומצאה טמאה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר ימים ברקה ומצאה טמאה רב אמר יזבה ודאי ולוי אמר זבה ספק רב אמר זבה ודאי כיון דמעיקרא נמצאת טמאה ועכשיו נמצאת טמאה טמאה ודאי ולוי אמר ספק זבה אימר פסקה ביני וביני וכן

עליה זרכה ועוד יש שמחמירות אע"פ שחופפת נושאות עמהן מסרק וסרוקות עמנן צבית הטבילה ור"ת פירש ותמה על עלמך זהו כפל מלה כלומר היאך אתה אומר דבר זה שאשה חופפת זיום וטובלת זליל מוצאי שנת והא צעינן סמוך לחפיפה טבילה ואומר ר"י דכי האי גוונא איכיכ צפסחיס פרק כל שעה (דף כג.) ותמה על עלמך היאך חמנן אסור צהנאה כל שצעה (א) :

והלכתא אשה חופפת ביום וטובלת בלילה. פי' צערב שנת וטובלת צמוצאי שנת והלכתא אשה לא תחוף אלא זלילה פירוש צמוצאי שנת ולא תמהר לחוף צערב שנת: **הא דאפשר**. לחוף צמוצאי שנת שהוא חול תחוף צו ולא תמהר לחוף או ליל שני צצנת להא דאפשר לחוף צמוצאי שנת זליל טבילתה כגון שהוא אף על פי שצטבילתה למוצאי שנת לא איירי צאיסור חפיפת לילה ואומר ר"י דאס אירע צטבילתה ליל תשעה צאצ אסורה לטבול דלית הלכתא כהך צרייתא ^(א) דכל כתבי הקדש (שנת ק"א.) דכל חיצי טבילות טובלין כדרכן צין צנ' צאצ צין ציה"כ אלא קי"ל כרצי חנינא סגן הכהנים דאמר סוף פרק קמא דמענית (דף יג.) כדי הוא צית אלהינו לאצד עליו טבילה אחת צנשה ואומר עלה צירושלמי צפ"צ דצינה אורי רצי לוי כהדא דרצי חנינא סגן הכהנים ועוד יש לפרש דההיא ^(א) דכל כתבי צימי התנאים שהיו עסוקים צטהרות והיו צריכים ציום תשעה צאצ להתעסק צטהרות לפיכך טובלת מצערב אצל צזמן הזה דלצבעלא דוקא אפשר לה לחוף ולטבול צמוצאי תשעה צאצ ואס אין לה פנאי לרחוף ולחוף צלילה תרחוף ותחוף ערב תשעה צאצ כדי שיהיה צקל לה עדיין לחוף קאת מוצאי תשעה צאצ ולטבול:

סח.

כך אמרו משמיה דרבי יוחנן אשה לא תחוף בערב שבת ותטבל למוצאי שבת ותמה על עצמך היאך אשה חופפת ביום וטובלת בלילה. שהרי זקושי המירו לה להרמיק חפיפתה כל כך אלא משום דאי חופפת זליל טבילתה אימור לא חייפא שפיר מתוך

שמהומה לציתה ממחרת לטבילתה ופירש רש"י הא דאפשר לחוף ציום כגון צימי החול חופפת ציום וטובלת זלילה הא דלא אפשר לחוף ציום כגון שאירעה צטבילתה צמוצאי שנת ואס תחוף צע"ש תרמיק יותר מדאי מצטבילתה חופפת זליל טבילתה צמוצאי שנת ור"ת הא דפסקינן לעיל הלכתא כרב חסדא וכדמתרן רב יימר לא קאי דהלא אמרינן דלינה חופפת ע"ש וטובלת למוצאי שנת וי"ל דאיכא לאוקמי פסק דלעיל שליל טבילתה צמוצי' שהוא יו"ט או ודאי תחוף מע"ש ולא תפסיד עונתה הואיל ואינה יכולה לחוף זליל טבילתה ולא ציום שלפני טבילה מ"מ לפירוש רש"י נראה דמותר לחוף זליל טבילה אלא שטוב לה יותר לחוף ציום מפני שמהומה לציתה וכן משמע מדקאמר אשה חופפת ציום ולא קאמר אשה לא תחוף אלא ציום דקאמר אשה לא תחוף אלא זלילה וכן משמע לעיל צעוצדא דצי ריש גלותא דמותר לחוף זליל טבילה ולא מסתבר לפלוגי משום דאיקוט מדמימי' מההוא עוצדא דמה חופפת זלילה משמע אף זללא אוניס וצשאלמות דרצ אחאי פרשת אחרי מות [ס"ו] פירשה הא דאפשר לחוף זליל טבילה שהוא חול לא תחוף חפיפה מצבילה כלל ואפילו אס הייס כמו כן חול לא תחוף אלא זלילה והא דלא אפשר כגון שליל טבילה יוס טוב או שנת או תחוף ציום שלפני הטבילה ואפילו אס יוס שלפני הטבילה כמו כן יו"ט או שנת או תחוף מערב שנת או מערב יו"ט כפסק שלמעלה דדריש מרימר דהילכתא כרב חסדא וכדמתרן רב יימר ולצברי השאלמות כל זמן שמוכל אין לחוף אלא זליל טבילה מיהא לפי מנהג הנשים של עכשיו ששוהות צמרנן עד הלילה מותר לחוף ציום אף לפי השאלמות ואינו אסור אלא לחוף מצעדו יוס וללאת מן המרחן קודם הלילה אצל צנשהתה סס עד הלילה חפיפה אריכתא היא שכל שעה עוסקת צחפיפת גופה ושערה ותצא

עליה זרכה ועוד יש שמחמירות אע"פ שחופפת נושאות עמהן מסרק וסרוקות עמנן צבית הטבילה ור"ת פירש ותמה על עלמך זהו כפל מלה כלומר היאך אתה אומר דבר זה שאשה חופפת ציום וטובלת זליל מוצאי שנת והא צעינן סמוך לחפיפה טבילה ואומר ר"י דכי האי גוונא איכיכ צפסחיס פרק כל שעה (דף כג.) ותמה על עלמך היאך חמנן אסור צהנאה כל שצעה (א) :

והלכתא אשה חופפת ביום וטובלת בלילה. פי' צערב שנת וטובלת צמוצאי שנת והלכתא אשה לא תחוף אלא זלילה פירוש צמוצאי שנת ולא תמהר לחוף צערב שנת: **הא דאפשר**. לחוף צמוצאי שנת שהוא חול תחוף צו ולא תמהר לחוף או ליל שני צצנת להא דאפשר לחוף צמוצאי שנת זליל טבילתה כגון שהוא אף על פי שצטבילתה למוצאי שנת לא איירי צאיסור חפיפת לילה ואומר ר"י דאס אירע צטבילתה ליל תשעה צאצ אסורה לטבול דלית הלכתא כהך צרייתא ^(א) דכל כתבי הקדש (שנת ק"א.) דכל חיצי טבילות טובלין כדרכן צין צנ' צאצ צין ציה"כ אלא קי"ל כרצי חנינא סגן הכהנים דאמר סוף פרק קמא דמענית (דף יג.) כדי הוא צית אלהינו לאצד עליו טבילה אחת צנשה ואומר עלה צירושלמי צפ"צ דצינה אורי רצי לוי כהדא דרצי חנינא סגן הכהנים ועוד יש לפרש דההיא ^(א) דכל כתבי צימי התנאים שהיו עסוקים צטהרות והיו צריכים ציום תשעה צאצ להתעסק צטהרות לפיכך טובלת מצערב אצל צזמן הזה דלצבעלא דוקא אפשר לה לחוף ולטבול צמוצאי תשעה צאצ ואס אין לה פנאי לרחוף ולחוף צלילה תרחוף ותחוף ערב תשעה צאצ כדי שיהיה צקל לה עדיין לחוף קאת מוצאי תשעה צאצ ולטבול:

למרו

נמי בשביעי שחרית: וחב"א אף בשני לנדתה ברקה ומצאה טהור. וכפרשי' דג' מחלוקות בדבר ת"ק סביר דוקא בשביעי ור' יהודה דוקא בין השמשות וחכמים אומרים אף בשני ולפירושו איכא עדיין תנא רביעי דבגמרא קאמר אפילו בראשון הלך נראה דליכא אלא חרי תנאי וחכמים מפרשי מילי דת"ק משום דר' יהודה בעי הפרשה מן המנחה ולמעלה ולא טגי בהפרשה דשביעי שחרית ואתו רבנן לפירושי דאפילו בשפרשה בשני סניא וה"ה בהפרשה בראשון אלא שאין דרך אשה לבדוק ביום ראשון אחרי שכבר ברקה פעם אחת ומצאה טמאה א"כ נשנית לפי הטעות שטעה ר' שלא שאל בראשון: רב אמר ובה ודאי.

<div></div>	<div>עין משפט</div>
<div></div>	<div>נר מצוה</div>
<div></div>	<div>נא א ב מ ^{פ"ג מה'} מקואות הלכה טו סגנ עשין רמח טושי"ד י"ד סימן קל"ט סעיף ג וסעיף ד ונסעף [ח] ונכרז אלפס צעונות פ"ג דף רנ"ג.].</div>
<div></div>	<div>גב ג ד ^{מ"י פ"ו מה'י} איסורי צבילה הל' כ:.</div>
<div></div>	



תוס' הרא"ש (הגמץ)

ותמה על עצמך היאך חמין אסור בהנאה כל ד' כלומר היאך תוכל לאוסרו אלא מותר הוא בהנאה ובתר הכי קאמר והלכתא אשה חופפת ביום פי' בע"ש וטובלת בלילה פי' למוצאי שבת לא קשה הא דאפשר לחוף בליל מוצאי שבת תחוף בלילה ולא תארך חפיפתה מע"ש. הא דלא טובלת לחוף במוצאי שבת כגון יו"ט שחל להיות במוצאי שבת או חופפת ביום בע"ש. וכן נוהגות הנשים אידנא ונוהרות בשבת מליתן תבשיל לבנה ומלהתעסק בדבר שיכול לבא לידי חציעה ומחמקין קותנן של מים להחיד בית הסתרים ובית הקטנטים כבי' דמתירין להחם חמין לרדליו כיו"ט אבל לא כל גופו וגם קיסרותו שערותיון יפה שלא יתבלבל. וה"ד משולם החיר בעירו לחוף בע"ש שהיה שביעי שלה ולטבול ביום השבת כי היו יראות מלטבול בלילה. ור"ת כתב דחיר קולי בחירי הדירי לא אשכחן קולא דסרך בתה וקולא דהרהקת חפיפה מטבילה:

נדה שבדקה ביום ד' ומצאה טהורה. משמע טעמא דברקה בו' ומצאה טהורה הא לא ברקה הויא בחוקת טמאה ובסיפא קתני ברקה בו' שחרי' ומצאה טמא טעמי' וברקה ומצאה טמא הא לא ברקה הויא בחוקת טהרה ואיכא למימר דרישא כי לא ברקה בשביעי הויא בחוקת טמאה משום דלאחר ימים ברקה ומצאה טהרה. אבל אי אפשר לומר כן דאם לא ברקה בשביעי ומדוקמנן לה בחוקת טהרה (כלאחר ימים ברקה ומצאה טהור אבל אי אפשר לומר כן דאם לא ברקה בשביעי) דאם לא ברקה בחיפיה אצ"פ שראתה ודאי בשביעי דמאי שנא כשבדקה בששי ומצאה טמא משום שאנו חוששין לומר טמא ראתה חששינן ובעשירי ועשירי חשש ג' ימים מחמת ראייה של שביעי ומה לי חשש ד' ימים מחמת יום ששי. הלכך נראה דה"ה לא ברקה בשביעי ומצאה טמא אלא בששי או בשאר הימים אף בשאשון רק שלא הפרישה כטהרה באחד מן הימים וגם בין השמשות לא הפרישה ולאחר ימים ברקה ומצאה טהור הרי זו בחוקת טמאה והאי דנקט ברקה עצמה ביום השביעי ומצאה טמא לאו דוקא אלא ה"ה באחד משאר הימים אלא משום דבעי למיתני ובין השמשות לא הפרישה נקט